

ข่าวเด่นประจำสัปดาห์จากเบอร์ลิน

(Weekly News from Berlin)

สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน

15 พฤษภาคม 2563

ข่าวภายในประเทศ และข่าวเศรษฐกิจ

การย้ายฐานการผลิต

เมื่อ นาย Joe Kaeser เดินทางจากประเทศจีนกลับมายังประเทศเยอรมนี ในเดือนกันยายน 2019 พร้อมกับ นาง Angela Merkel เขาก็ได้เก็บคำเตือนมาในกระเป๋าเดินทาง ผู้บริหารหลักบริษัท Siemens นาย Kaeser ได้กล่าวถึงปัญหาสงครามการค้า ระหว่างสหรัฐอเมริกา กับประเทศจีน ไว้ว่า “ทั้ง 2 ประเทศกำลังจะแยกตัว

ออกจากกัน” ซึ่งคำเตือนของนาย Kaeser ถูกวิกฤติ Covid-19 ทำให้เกิดขึ้นเร็วกว่าที่คาดหมาย บริษัทจำนวนมาก เริ่มตัดห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ลง และวางแผนย้ายฐานการผลิต รัฐบาลของทั้ง 2 ประเทศ ก็เริ่มแยกระบบเศรษฐกิจออกจากกัน และเก็บรักษาสินค้าที่มีความจำเป็นในการดำรงชีพไว้เอง ซึ่งพฤติกรรมนั้น ไม่ได้ส่งผลกระทบต่อแค่ยังประเทศจีน หรือสหรัฐอเมริกาเท่านั้น แต่ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจการค้าโลก โดยเริ่มเห็นผลกระทบแรก จากการค้าโลก จากการคาดการณ์ขององค์การการค้าโลก (WTO - World Trade Organization) แจ้งว่า ผลกระทบจากการกระจายตัวของเชื้อ Covid-19 จะทำให้การแลกเปลี่ยนซื้อขายสินค้าในโลกลดลง 1 ใน 3 ส่วน สิ่งที่น่า เศรษฐศาสตร์ของ WTO มองเห็นในระบบเตือนภัยล่วงหน้า เป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบาย Shutdown ของประเทศต่างๆ โดยเริ่มต้นที่ประเทศจีน และกระจายตัวมายุโรป และอเมริกาต่อไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งการหยุดชะงักทางธุรกิจ เปรียบเหมือนฝันร้ายสำหรับเอกชน โดยใน “Allianz Risk Barometer” แสดงให้เห็นว่า การหยุดชะงักทางธุรกิจ ได้เริ่มเข้ามาเป็นหนึ่งในรายการที่ผู้บริหารไม่ต้องการให้เกิดขึ้นตั้งแต่ปี 2013 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญของ WTO ก็เพียงแค่สามารถคาดการณ์ถึงผลกระทบในระยะกลาง และในระยะยาวว่า วิกฤติ Covid-19 จะส่งผลกระทบต่อห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ระดับโลกที่ผูกมัดกันอย่างเหนียวแน่นขนาดไหน การรักษาระยะห่างระหว่างบุคคล ไม่ได้เป็นเพียงสิ่งสำคัญที่สุดสำหรับมนุษย์ในเวลานี้ แต่บริษัทต่างๆ

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่มีบุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ ไม่ว่าโดยทางใด

เองก็ต้องมาคิดว่า จะรักษาระยะห่างระหว่างคู่ค้าอย่างไร จึงจะเหมาะสมด้วย ที่ต้องหาสมดุลระหว่างประสิทธิภาพในการผลิต กับความปลอดภัย ทั้ง 2 สิ่ง กำลังถูกนำมาตั้งค่างานใหม่ ในการประกอบธุรกิจในอนาคต หรือต้องเปลี่ยนแนวความคิดแบบ “just in time” มาเป็น “just in case” แทน ในช่วงข้ามคืน โดยในทางปฏิบัติก็คือ มองหาผู้จัดส่งสินค้าให้มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น และเปลี่ยนเส้นทางการจัดการกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ใหม่ การขยายการสำรองสินค้าในโกดัง และในกรณีฉุกเฉิน การย้ายฐานการผลิตได้เมื่อมีความจำเป็นทันที ซึ่งเหมือนกับที่ธนาคารต่างๆ ต้องเพิ่มเงินทุนสำรองหลังจากที่ต้องประสบปัญหาวิกฤติค่าเงินปี 2008 ในเวลานี้ ภาคอุตสาหกรรมก็ต้องขยายความปลอดภัยในการจัดการสินค้าของตน ซึ่งต้องเริ่มใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่าง Big Data หรือเครื่องพิมพ์ 3 มิติ ที่จะช่วยเหลือด้านการจัดการกับข้อมูลการเคลื่อนตัวของวัตถุดิบ หรือสามารถสร้างวัตถุดิบบางอย่างขึ้นได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาการจัดส่งสินค้าจากพื้นที่อื่น

คณะกรรมการธิการ EU ด้านอุตสาหกรรม นาย Thierry Breton กล่าวว่า “วิกฤติในปัจจุบัน จะส่งผลกระทบต่อระบบโลกาภิวัตน์” บริษัทจำนวนมากเริ่มตรวจสอบระบบห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) และฐานการผลิตของตนก่อนหน้าวิกฤตินี้ เพื่อที่จะลดการปล่อยแก๊ส Co2 และหาทางที่จะเข้าใกล้กับลูกค้ามากขึ้นอยู่แล้ว

แต่สถานการณ์ในปัจจุบัน ยังทำให้เกิดคำถามเกี่ยวกับภาวะการพึ่งพาสินค้าจากประเทศต่างๆ นอกยุโรปเกิดขึ้น โดย อดีตผู้บริหารบริษัท IT Atos นาย Breton กล่าวว่า “วิกฤติ Covid-19 กลายเป็นแรงผลักดัน ให้การพัฒนาตัวที่เกิดขึ้นก่อนหน้านี้ให้เร็วขึ้นไปอีก” ประธานคณะกรรมการธิการ EU นาง Ursula von der Leyen กล่าวถึงการพัฒนาตัวนี้ว่า “การใช้ระบบโลกาภิวัตน์อย่างมีสติ” และกล่าวในการให้สัมภาษณ์ในนิตยสาร Zeit ว่า “เราไม่สามารถดูห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) และการโยกย้ายสินค้าเฉพาะในเชิงเศรษฐกิจเท่านั้น” ซึ่งประเทศที่ได้รับผลกระทบกับมาตรการการป้องกัน ก็คือ ประเทศจีนที่เข้าร่วมเป็นสมาชิก WTO ตั้งแต่ปี 2001 และกลายเป็นโรงงานของโลกตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา โดยสถาบัน McKinsey Global Institute (MGI) ได้คำนวณไว้ว่า ในการค้าโลก เมื่อนำด้านการค้า เทคโนโลยี และการเคลื่อนไหวด้านการเงินในปี 2017 มาเทียบกับปี 2000 แล้ว โลกมีภาวะผูกพันด้านการค้ากับจีน มากขึ้นถึง 3 เท่าตัว โดยกว่า 1 ใน 3 ของสินค้าอุตสาหกรรมในโลกในเวลานี้ มาจากประเทศจีน จากการตรวจสอบของบริษัทให้คำปรึกษา Dun & Brandstreet ถึงบริษัท จำนวน 50,000 บริษัท ทั่วโลก ผลสำรวจแสดงให้เห็นว่า บริษัทเหล่านี้ ต่างก็มีผู้จัดการจำหน่ายสินค้าให้กับบริษัท OEM (Tier 1) ตั้งอยู่รอบๆ แถบภูมิภาครอบเมืองหวู่ฮั่น ทั้งสิ้น

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

หัวหน้าหน่วยเศรษฐศาสตร์ของสถาบัน Mercator Institute for Chinas Studies (Merics) ในกรุงเบอร์ลิน นาย Max Zenglein กล่าวว่า “บริษัท และหลายๆ ประเทศเริ่มคำนวณว่า พวกเขามีความผูกพันกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) จากประเทศจีนมากไปหรือเปล่า” ซึ่งแม้แต่ในประเทศจีนเอง ก็สามารถสัมผัสได้ถึงความแปรปรวนนี้ได้ ประธานหอการค้า EU ในจีน นาย Jörg Wuttke กล่าวว่า “ในช่วงเวลาที่ประเทศจีนได้รับผลกระทบจากการติดเชื่อไวรัสช่วงต้นปีที่ผ่านมา ทำให้โลกรู้สึกได้ว่าพวกเขาติดพันกับห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) จากประเทศจีนขนาดไหน ซึ่งความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตจากผลกระทบในครั้งนี้ ไม่ได้เป็นการเกิดขึ้นแบบชั่วคราวเท่านั้น แต่จะเกิดขึ้นอย่างถาวร” โดยตั้งแต่ช่วงก่อนวิกฤติ บริษัทต่างๆ ก็เริ่มหาทางย้ายฐานการผลิตไปในระดับหนึ่งแล้ว ด้วยเรื่องราคาค่าการผลิตที่สูงขึ้น โดยสงครามการค้าที่นาย Trump เป็นผู้ริเริ่ม แสดงให้เห็นว่า ห่วงโซ่คุณค่า (value chain) ของโลก มีความเปราะบางขนาดไหน นาย Wuttke ทำนายว่า “ห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) หลังวิกฤติ จะเปลี่ยนหน้าตาไปจากเดิมแน่นอน”

ซึ่งไม่ใช่เฉพาะกลุ่มสินค้าทางการแพทย์ อย่างเช่น หน้ากากอนามัย หรือเครื่องช่วยหายใจเท่านั้น ที่ประสบปัญหาขาดแคลนสินค้าในช่วงการระบาดของเชื้อ Covid-19 จนหลายๆ ประเทศทั่วโลกจัดสินค้าหมวดนี้ เข้าสู่สินค้าที่มีความสำคัญกับความมั่นคงแห่งชาติ นายกรัฐมนตรีเยอรมัน นาง Angela Merkel กล่าวถึงกรณีดังกล่าวว่า “ห่วงโซ่คุณค่า (value chain) ที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์” นักการเมืองจำนวนมาก อยากจะให้สหภาพยุโรป ยื่นมือออกมาจัดการด้านดังกล่าวให้มากขึ้น สหพันธ์อุตสาหกรรม เยอรมนี (BDI - bundesverband der Deutschen Industrie) ออกมาเตือนว่า “ภาคอุตสาหกรรมเป็นกังวลมาก ที่ภาครัฐยื่นมือเข้ามาจัดการด้านสินค้า อย่างเช่น ราคา หรือการซื้อขายสินค้า เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อ Covid-19 มากเกินไป” โดยความต้องการที่จะป้องกันการแพร่เชื้อระดับชาติ มีมากกว่าแค่เพียงการจำกัดสินค้า วิกฤติดังกล่าวนี ทำให้หลายๆ บริษัทไม่มีกำลังที่จะต่อสู้ และสามารถกลายเป็นเหยื่อให้กับบริษัทต่างชาติ โดย Bloomberg ได้รายงาน ว่า บริษัทเพื่อการลงทุนแห่งรัฐของประเทศจีน ให้ความสนใจในหลายๆ บริษัทในยุโรป เป็นเหตุให้ อิตาลี สเปน ฝรั่งเศส และเยอรมนี ขยายการป้องกันการลงทุนจากประเทศที่ 3 ออกไป โดยฝรั่งเศสแจ้งให้ทราบว่า พวกเขาประสงค์ที่จะริเริ่มโครงการ การรักษาภาคเศรษฐกิจที่มีความสำคัญกับความมั่นคงของชาติ ร่วมกับประเทศเยอรมนี เช่น การส่งเสริมให้นำกำลังการผลิตส่วนหนึ่งกลับมายังยุโรป เช่น การผลิตเวชภัณฑ์ยาในต่างประเทศ โดยเฉพาะในประเทศจีน และป้องกันการเข้ามาซื้อบริษัทที่มีความเกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่กำลังอ่อนแรงลง เพราะผลกระทบจาก Covid-19 เป็นต้น

- นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด

ผู้ให้คำปรึกษาของประธานาธิบดีฝรั่งเศส ให้ความเห็นว่า “เราต้องกลับมาจัดการในระดับประเทศ และยุโรป เพื่อที่จะไม่ให้เกิดการขาดแคลนสินค้า ที่มีความสำคัญเกี่ยวกับการดำรงชีวิตของมนุษย์” โดยสหภาพยุโรป ได้เพิ่งเล่นการลงทุนโดยตรง จากประเทศที่ 3 ตั้งแต่ปี 2019 แล้วอย่างหนัก

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลของการประชุมสหประชาชาติ ว่าด้วยการค้าและการพัฒนา United Nations Conference on Trade and Development - UNCTAD) แจ้งว่า การลงทุนทั่วโลก มีแนวโน้มที่จะลดตัวลงร้อยละ 40 โดย ประธาน UNCTAD นาย James Zhan กล่าวว่า ผลกระทบนี้จะส่งผลกระทบต่อ “เครือข่ายการผลิต และห่วงโซ่อุปทาน (Supply chain) ทั่วโลก จนเกิดความเสียหายอย่างถาวร” ประเทศญี่ปุ่นเอง ก็เริ่มลดระดับโลกาภิวัตน์ลง และมีนโยบายออกมาว่า จะสนับสนุนด้านการลงทุนกว่า 1.7 พันล้านยูโร ให้บริษัทญี่ปุ่น ในการย้ายฐานการผลิตออกจากจีน กลับมายังญี่ปุ่น หรือไปไว้ในประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

แทน บริษัท Microsoft และ Google ก็วางแผนที่จะย้ายฐานการผลิตจากจีน มาไว้ที่ไทย หรือเวียดนาม แทน หัวหน้าสถาบันวิจัย Bruegel ในกรุงบรัสเซลส์ นาย Guntram Wolff กล่าวว่า “การที่ต้องหยุดผลิตในโรงงานในมณฑลหูเป่ย์ จนทำให้เกิดการติดขัดในการจัดส่งสินค้า เป็นเหตุให้ต้องมองหาผู้ส่งสินค้ารายอื่นทั่วโลกมาสำรองไว้”

จาก Handelsblatt 15 พฤษภาคม 2563

Office of Commercial Affairs - Royal Thai Embassy
Petzowerstr. 1, 14109 Berlin, Germany
email - thaicom.berlin@t-online.de

นโยบายภาครัฐ เศรษฐกิจการลงทุน แนวโน้มตลาด รายงานสินค้าและบริการ อื่นๆ

หมายเหตุ - ข้อมูลต่างๆ ที่ปรากฏ เป็นข้อมูลที่ได้ จากแหล่งข้อมูลหลากหลายที่มา และมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลแก่บุคคลที่สนใจเท่านั้น ทั้งนี้ สำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ณ กรุงเบอร์ลิน จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากการที่บุคคลนำ ข้อมูลไปใช้ไม่ว่าโดยทางใด